

Τα Ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα: ISOTRACE, CAFDIS, και ALADIN, για την αντιμετώπιση του ντόπινγκ στον αθλητισμό, ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 της Αθήνας.

Η ενεργός συμμετοχή του ελληνικού Εργαστηρίου Ελέγχου Ντόπινγκ του ΟΑΚΑ

Ανακοινώθηκε πρόσφατα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η υλοποίηση μιας σειράς ερευνητικών έργων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στη στήριξη του αγώνα κατά της χρήσης απαγορευμένων ουσιών στον αθλητισμό. Τα έργα με την ενεργό συμμετοχή του Εργαστηρίου Ελέγχου Ντόπινγκ του ΟΑΚΑ αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί έως τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 της Αθήνας ώστε να συνεισφέρουν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση του ντόπινγκ.

Οι δραματικές τηλεοπτικές εικόνες των ποδηλατών να πεδαίνουν πάνω στα ποδήλατά τους έχουν γίνει το θλιβερό σύμβολο του ντόπινγκ στα σπορ. Οι θάνατοι από τη χρήση των απαγορευμένων ουσιών έχουν αποδειχθεί και επιστημονικά. Οι αθλητές έκαναν αρχικά χρήση συνθετικών ορμονών για να αυξήσουν τις μυϊκές μάζες. Όταν όμως αυτή η πρακτική ανακαλύφθηκε, οι αθλητές άρχισαν να χρησιμοποιούν ενδογενείς φυσικές ορμόνες. Καθώς το πρόβλημα διογκώνεται συνεχώς, ερευνητές από όλο τον κόσμο και από την Ευρώπη, συνεργάζονται σε επιστημονικούς ελέγχους για την ανίχνευση της κατάχρησης ενδογενών και συνθετικών ορμονών. Μια μεγάλη λοιπόν πρόκληση για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 της Αθήνας είναι να περιοριστεί στο ελάχιστο η χρήση των απαγορευμένων ουσιών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετέχοντας στις σχετικές πρωτοβουλίες για τις νέες μεθόδους προσδιορισμού των απαγορευμένων ουσιών στον αθλητισμό χρηματοδοτεί ερευνητικά έργα στο πλαίσιο των επιμέρους προγραμμάτων: Ανταγωνιστική και Βιώσιμη Οικονομική Ανάπτυξη (Growth) και «Ποιότητα Ζωής και Διαχείριση Ήμικων Πόρων» (Quality of Life), του 5^{ου} ΠΠ.

Το έργο ISOTRACE: ανίχνευση των απαγορευμένων φαρμάκων/ουσιών με τη χρήση φασματομετρίας μαζών αναλογίας ισοτόπων (isotope ratio mass spectroscopy) IRMS, είναι ένα από τα ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα που υλοποιούνται στον τομέα του αντί-ντόπινγκ. Το έργο αναμένεται να συμβάλλει στη βελτίωση της ευαισθησίας της μεθόδου IRMS, στη διεύρυνση των εφαρμογών και στην ανάπτυξη ελέγχων και δεδομένων αναφοράς, και οι επιστήμονες που συμμετέχουν σε αυτό ελπίζουν ότι θα αναπτυχθούν νέοι έλεγχοι για την ανίχνευση απαγορευμένων ουσιών.

Η μέθοδος IRMS αναπτύχθηκε για την αντιμετώπιση της παράνομης χρήσης ορμονών στα ζώα. Οι επιστήμονες ελπίζουν ότι θα μπορέσει να χρησιμοποιηθεί και κατά της χρήσης απαγορευμένων ουσιών, όπως nandrolone, testosterone κ.ά., οι οποίες είναι ευρέως διαδεδομένες στους κύκλους των αθλητών. Το ISOTRACE αποσκοπεί στην αύξηση της ευαισθησίας της φασματομετρίας μαζών αναλογίας ισοτόπων - η οποία αποτελεί και ένα σημαντικό εργαλείο για την ανίχνευση φαρμάκων - ώστε να είναι δυνατόν με τη μέθοδο αυτή να ανιχνεύονται αρκετές από τις απαγορευμένες ου-

σίες, μετρώντας την περιεκτικότητα σε άνθρακα 13. Επίσης, θα μελετηθεί η επέκταση της εφαρμογής της μεθόδου με τη μέτρηση της περιεκτικότητας σε υδρογόνο, ως νέου διαγνωστικού ελέγχου. Το έργο ISOTRACE, χρηματοδοτείται με 990.000 Ευρώ στο πλαίσιο του Προγράμματος GROWTH, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αναμένεται να ολοκληρωθεί το Μάρτιο του 2003. Συμμετέχουν οκτώ κορυφαίες ερευνητικές ομάδες από έξι ευρωπαϊκές χώρες. Στο έργο συμμετέχει και το Εργαστήριο Ελέγχου Ντόπινγκ του Ολυμπιακού Αθλητικού Κέντρου Αθηνών (ΟΑΚΑ), το οποίο θα είναι υπεύθυνο για τις σχετικές υπηρεσίες ελέγχου ντόπινγκ κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

Η πρωτοβουλία CAFDIS αφορά το θέμα της ποιότητας και της τυποποίησης των μετρήσεων για τον έλεγχο του ντόπινγκ. Για ένα σχεδόν έτος, η Ιατρική Επιτροπή της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (MCIOC) και η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεργάζονται με στόχο την εναρμόνιση των επιστημονικών διαδικασιών και αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας είναι η σχετική πρωτοβουλία.

Η CAFDIS αποσκοπεί να αντιμετωπίσει το ντόπινγκ στον αθλητισμό, μέσα από τη συγκέντρωση και διάχυση κάθε σχετικής πληροφορίας σε ένα ευρύτερο κοινό. Το έργο εντάσσεται στο Πρόγραμμα Growth (Ανταγωνιστική και Βιώσιμη Οικονομική Ανάπτυξη) και χρηματοδοτείται με το ποσό των 800.000 Ευρώ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο έργο συμμετέχει η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ), η Διεθνής Ομοσπονδία Ποδηλασίας UCI (ο οργανισμός που αντιπροσωπεύει το άθλημα που πλήττεται ίσως περισσότερο από κάθε άλλο από τη χρήση απαγορευμένων ουσιών), οι Ολυμπιακές Επιτροπές της Γαλλίας, Ιρλανδίας και Ιταλίας, καθώς και το Εργαστήριο Ελέγχου ντόπινγκ του ΟΑΚΑ. Στελέχη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε συνεργασία με όλες τις εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές της ΕΕ και τους εταίρους του έργου θα συμμετέχουν σε συναντήσεις, κατά τις οποίες θα αξιολογούνται τα εργαλεία που αναπτύσσονται και οι διαδικασίες παροχής της σχετικής πληροφόρησης.

Η δικτύωση των δεκαέξι διαπιστευμένων εργαστηρίων της ΔΟΕ στην Ευρώπη, αποτελεί βασική προτεραιότητα του CAFDIS, με στόχο τη διάχυση της πληροφορίας σε ένα ευρύτερο κοινό. Το Εργαστήριο Ελέγχου Ντόπινγκ του ΟΑΚΑ (Διευθυντής ο Δρ. Κώστας Γεωργακόπουλος) θα επιβλέπει τα θέματα που αφορούν τα εργαστήρια, κατά τη διάρκεια του έργου. Βασικά θέματα που θα αντιμετωπίσουν τα εργαστήρια, κατά τη διάρκεια της συνεργασίας τους, είναι μια σειρά από ερευνητικές ανάγκες στον τομέα της μετρολογίας, όπως η εναρμόνιση των μεθόδων μέτρησης, η καθιέρωση προτύπων απόδοσης και η παροχή πιστοποιημένων ουσιών και υλικών αναφοράς.

Τα αποτελέσματα του CAFDIS θα είναι διαθέσιμα μέσα από ένα ειδικό δικτυακό κόμβο (website), που θα ετοιμαστεί ειδικά για αυ-

τό το σκοπό και αναμένεται να είναι έτοιμος πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Η πληροφορία που θα παρέχεται θα είναι χρήσιμη για όλους όσους εμπλέκονται στη "μάχη" κατά του ντόπινγκ (διοικητικούς υπαλλήλους, αθλητές, προπονητές, ιατρούς, νοσηλευτές, φαρμακευτικές βιομηχανίες, κ.ά.).

Το έργο ALADIN είναι ένα άλλο ερευνητικό έργο, χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο οποίο συμμετέχει το Εργαστήριο Ελέγχου Ντόπινγκ του ΟΑΚΑ και το οποίο αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι τα εργαστηριακά αποτελέσματα, ιδίως όταν αυτά αμφισβητούνται από τους αθλητές, ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (International Standards Organisation). Το έργο αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ενός εργαστηρίου αναφοράς και ενός δικτύου ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων για την πρόσφατα συσταθείσα Παγκόσμια Υπηρεσία Αντί-Ντόπινγκ (WADA, World Anti-Doping Agency).

Καθώς το ALADIN θεωρείται έργο-πilotός για τη WADA, όλα τα ευρωπαϊκά εργαστήρια που είναι διαπιστευμένα στη ΔΟΕ, συμμετέχουν στο έργο. Από τη στιγμή που οι έλεγχοι πραγματοποιούνται με τους ίδιους αυστηρούς κανόνες σε διεθνές επίπεδο, θα είναι δύσκολο πλέον για έναν αθλητή να υποστηρίξει ότι ο έλεγχος είναι άκυρος και να αμφισβητήσουν τα αποτελέσματα.

Η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στα παραπάνω έργα ενισχύει την παρουσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη μάχη κατά του

ντόπινγκ και της δίνει τη δυνατότητα να επηρεάζει τις σχετικές πολιτικές και αποφάσεις σε παγκόσμιο επίπεδο.

Σύμφωνα με το Δρ. Κ. Γεωργακόπουλο: «Τα ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα συμβάλλουν σημαντικά στις διαδικασίες προετοιμασίας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004». Η Επιτροπή παρέχει χρηματοδότηση και δυνατότητες για την ανάπτυξη των υποδομών και την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στον αγώνα κατά των απαγορευμένων ουσιών. Οι προσπάθειες των ερευνητών και ειδικότερα του ελληνικού Εργαστηρίου Ελέγχου Ντόπινγκ προσβλέπουν στην αναγέννηση της ολυμπιακής ιδέας για υγιές πνεύμα και σώμα, σύμφωνα με τις αρχές του Pierre de Coubertin.

@ Διευδύνσεις στο Διαδίκτυο

5ο Πρόγραμμα Πλαίσιο Ε&ΤΑ

<http://www.cordis.lu/fp5>

Γενική Διεύθυνση Ερευνας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

<http://europa.eu.int/comm/research>

Εργαστήριο Ελέγχου Ντόπινγκ ΟΑΚΑ

<http://www.sport.gov.gr/A/a1/a11/a114/a114b/ga114b1.html>

Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (IOC)

<http://www.olympic.org>

IOC Medical Commission

http://www.olympic.org/ioc/e/org/medcom/medcom_intro_e.html

Διεθνής Υπηρεσία Αντί-Ντόπινγκ (WADA)

<http://www.wada-ama.org>

Η επιτυχημένη συμμετοχή στο πρόγραμμα IST, ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Ελλάδας στην πορεία προς την ηλεκτρονική Ευρώπη

Αυξημένη η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε ερευνητικά έργα πληροφορικής και επικοινωνιών

Εκδήλωση με θέμα το Πρόγραμμα IST (Information Society Technologies, Τεχνολογίες της Κοινωνίας των Πληροφοριών) πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 16 Μαρτίου 2001 στην Αθήνα. Στην ημερίδα συμμετείχαν περισσότερα από 250 στελέχη ελληνικών επιχειρήσεων και ερευνητικών ομάδων.

Οι εκπρόσωποι της Γενικής Διεύθυνσης "Information Society" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ.κ. Κ. Μπαξεβανίδης, Κ. Παλαιολόγος και Ν. Brinkhoff, παρουσίασαν τις τρέχουσες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και τις μελλοντικές εξελίξεις του προγράμματος IST. Οι τρεις ομιλητές επισήμαναν τη σημασία του προγράμματος και των αποτελεσμάτων του στην πορεία προς την ηλεκτρονική Ευρώπη (eEurope). Τονίστηκε επίσης η μεγάλη συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (23% της συνολικής χρηματοδότησης).

Την ιδιαίτερα επιτυχημένη συμμετοχή των ελληνικών φορέων (εταιρείες, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα) στο Πρόγραμμα παρουσίασε ο εθνικός εκπρόσωπος Καθ. Π. Σπυράκης. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, στις τέσσερις πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, οι ελληνικοί φορείς έχουν λάβει 140 εκατ. Ευρώ (ποσοστό 8% στο σύνολο της χρηματοδότησης, 5η θέση σε ευρωπαϊκό επίπεδο) και συμμετέχουν σε 300 ερευνητικά έργα (σε

σύνολο 1178 έργων). Τη μεγαλύτερη συμμετοχή στα έργα έχουν οι εταιρείες του ιδιωτικού τομέα (314 συμμετοχές) και ακολουθούν τα ΑΕΙ/ΤΕΙ (133 συμμετοχές), οι ερευνητικοί φορείς (75 συμμετοχές) και ο Δημόσιος Τομέας/Τοπική Αυτοδιοίκηση (55 συμμετοχές). Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση του έργου Cultivate το οποίο αποσκοπεί στη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού δικτύου όλων των φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς, με στόχο τη διαμόρφωση πολιτικών και την από κοινού υποβολή προτάσεων στο IST (από ελληνικής πλευράς συμμετέχει το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με την υποστήριξη του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης).

@ Διευδύνσεις στο Διαδίκτυο

Οι εισηγήσεις των ομιλητών

<http://www.ekt.gr/hcftp5/ist>

Πρόγραμμα IST

<http://www.cordis.lu/ist>

Ευρωπαϊκό Βραβείο IST 2002

<http://www.iit-prize.org/>